

Bruxelles, 8. lipnja 2020.
(OR. en)

8682/20

**SOC 401
EMPL 317
ECOFIN 489
EDUC 253
JEUN 50**

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Br. preth. dok.: 8323/1/20 REV 1

Predmet: Prekvalifikacija i unapređenje vještina kao temelj za povećanje održivosti i zapošljivosti u kontekstu podupiranja gospodarskog oporavka i socijalne kohezije
– zaključci Vijeća (8. lipnja)

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o prekvalifikaciji i unapređenju vještina kao temelju za povećanje održivosti i zapošljivosti u kontekstu podupiranja gospodarskog oporavka i socijalne kohezije, kako su odobreni pisanim postupkom 8. lipnja 2020.

PRILOG

Prekvalifikacija i unapređenje vještina kao temelj za povećanje održivosti i zapošljivosti u kontekstu podupiranja gospodarskog oporavka i socijalne kohezije

Zaključci Vijeća

PODSJEĆAJUĆI NA TO DA:

1. u skladu s prvim načelom europskog stupa socijalnih prava svi imaju pravo na kvalitetno i uključivo obrazovanje, osposobljavanje i cjeloživotno učenje kako bi održali i stekli vještine s pomoću kojih mogu u cijelosti sudjelovati u društvu i uspješno se kretati na tržištu rada;
2. u ciljevima održivog razvoja Ujedinjenih naroda za 2030. promiče se osiguravanje uključivog, ravnopravnog i kvalitetnog obrazovanja na svim razinama te promicanje mogućnosti cjeloživotnog učenja za sve, a osobito za one u ranjivom položaju;
3. u Novom strateškom programu za razdoblje 2019. – 2024. uviđa se potreba za intenzivnjim ulaganjima u vještine i obrazovanje građana i građanki kako bi im se omogućilo da iskoriste prilike koje proizlaze iz gospodarskih i društvenih promjena;
4. u preporuci Vijeća iz 2016. naslovljenoj „Oblici usavršavanja: nove prilike za odrasle“ države članice pozivaju se da pruže potporu odraslima s niskim razinama vještina i kvalifikacija u stjecanju minimalne razine pismenosti, matematičke pismenosti i digitalnih vještina i/ili u stjecanju šireg skupa vještina napredovanjem prema višim kvalifikacijama;
5. u Smjernicama za zapošljavanje iz 2019. (integrirana smjernica br. 6) države članice pozivaju se da u suradnji sa socijalnim partnerima promiču produktivnost i zapošljivost odgovarajućom ponudom relevantnih znanja, vještina i kompetencija tijekom cijelog radnog vijeka kako bi se odgovorilo na sadašnje i buduće potrebe tržišta rada;

6. u komunikaciji Komisije o europskom zelenom planu jasno je istaknuto da će za upravljanje učinkovitim i socijalno pravednim prijelazom na održivu Europu biti potrebne promjene vještina i stavova osoba svih dobnih skupina, kao i ambiciozni programi za unapređenje vještina i prekvalifikaciju radne snage. U komunikaciji se najavljuje uspostava Fonda za pravednu tranziciju, izrada namjenskog europskog okvira kompetencija i ažuriranje Programa vještina i Garancije za mlade. U Prijedlogu uredbe o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju među aktivnostima prihvatljivima za potporu navode se unapređenje vještina i prekvalifikacija radnika;
7. u komunikaciji Komisije naslovljenoj „Nova industrijska strategija za Europu“ navodi se da konkurentna europska industrija koja poštuje najviše socijalne, radne i okolišne standarde iziskuje kvalificiranu radnu snagu koja svoje vještine može prilagoditi radikalnim promjenama. U njoj se preporučuje da bi industrija, nacionalna tijela, socijalni partneri i drugi dionici trebali sudjelovati u paktu za vještine, kojim će se poticati javna i privatna ulaganja u unapređenje vještina i prekvalifikaciju radne snage¹;
8. u komunikaciji Komisije naslovljenoj „Strategija za MSP-ove i održivu i digitalnu Europu“ ističe se da digitalna i zelena tranzicija predstavljaju posebne izazove za mala i srednja poduzeća (MSP-ovi), kojima nedostaju radnici s odgovarajućim vještinama. Napominje se da države članice, socijalni partneri i EU mogu rukovoditeljima, zaposlenicima i potencijalnim osnivačima MSP-ova, a posebno ženama, olakšati pristup prilikama za razvoj vještina. U komunikaciji Komisije naslovljenoj „Izgradnja digitalne budućnosti Europe“ ističe se da je unapređenje vještina ključan dio opće vizije digitalne transformacije u Europi i nije ograničeno samo na tržište rada. Naglašava se i da digitalna tranzicija mora biti poštена i pravedna te poticati žene da u njoj potpuno sudjeluju;

¹ Više o uspostavi pakta za vještine možete pročitati u komunikaciji Komisije u dokumentu 6782/20, str. 11. i 12.

9. budući strateški okvir za suradnju EU-a u području obrazovanja i osposobljavanja za razdoblje nakon 2020. važan je za osiguravanje uspješne i učinkovite suradnje EU-a u tom području. Sveobuhvatan okvir EU-a koji uključuje sve oblike i razine obrazovanja i osposobljavanja važan je za poticanje uključivog, cjeloživotnog i kontinuiranog učenja te omogućivanje fleksibilnih i prilagodljivih oblika učenja;
10. u nedavnim međunarodnim izvješćima UNESCO-a i OECD-a ističe se da su mjere za sprečavanje širenja pandemije bolesti COVID-19, a ponajprije ograničavanje socijalnih kontakata, narušile funkcioniranje društvenih i gospodarskih struktura te da znatno utječu na sustave obrazovanja i osposobljavanja;

S OBZIROM NA TO DA:

11. gospodarstvo, industrija i socijalni model EU-a bili su pod utjecajem klimatskih promjena, globalizacije, demografskih izazova i digitalne transformacije i prije izbjivanja bolesti COVID-19. Svi su ti čimbenici utjecali na nastanak i nestanak radnih mjesta i mijenjali prirodu postojećih zanimanja te tako oblikovali potražnju za vještinama. Promjene u potrebama za vještinama koje su posljedica toga izazvale su neravnoteže u pogledu vještina u raznim gospodarskim sektorima i zemljopisnim područjima. Takve tranzicije utječu na svaki dio našega gospodarstva i društva;
12. izbjivanje bolesti COVID-19 ima snažan negativan učinak na europsko gospodarstvo i društvo te iziskuje solidan plan oporavka. Ta je kriza pokazala da digitalne vještine i kompetencije imaju ključnu ulogu u osiguravanju dostatnih razina kontinuiteta poslovanja poduzeća te usluga javne uprave putem rada na daljinu, u pružanju i dobivanju obrazovanja i osposobljavanja te u osiguravanju minimalne razine društvene interakcije. Učinci krize dodatno će promijeniti potražnju za vještinama na tržištu rada koje se već suočava s velikim promjenama;

13. opće funkcioniranje gospodarstva, što obuhvaća i održivost i konkurentnost različitih industrija i gospodarskih sektora te ulogu i mjesto Europske unije u globalnim lancima vrijednosti, ovisi o osposobljavanju, zapošljavanju i zadržavanju kvalificirane radne snage. Europa će se morati pobrinuti za to da se u okviru sustavâ obrazovanja, osposobljavanja i cjeloživotnog učenja razviju načini za održavanje koraka s vremenom i za pružanje odgovarajućih vještina, znanja i kompetencija, i onih prenosivih i specifičnih, svim generacijama radnika. Države članice morat će osigurati da korist od toga ostvare sve regije i da nitko ne bude zapostavljen tako što će u strukovnom obrazovanju i osposobljavanju, a osobito u učenju temeljenom na radu, posebnu pozornost posvetiti najslabije razvijenim područjima i ranjivim skupinama;
14. izbijanje bolesti COVID-19 među ostalim je narušilo formalno i neformalno pružanje inicijalnog i kontinuiranog obrazovanja i osposobljavanja te s njima povezanih usluga, što je imalo osobito negativan utjecaj na osobe u nepovoljnem položaju, osobe s posebnim potrebama i osobe koje žive u zemljopisno izoliranim područjima. Time se često naglasila i potreba za razvijanjem i osiguravanjem kapaciteta, u smislu infrastrukture i vještina, kako bi se primjereno iskoristila komunikacijska tehnologija te se pokazalo da je potrebno povećati autonomiju učenika;
15. zbog izbijanja bolesti COVID-19 znatan broj pojedinaca, javnih organizacija, obrazovnih ustanova i poduzeća bio je prisiljen napraviti digitalni iskorak i primijeniti razne metode rada, poučavanja i učenja na daljinu, što je potvrda da su digitalne vještine ključna sastavnica cjeloživotnog učenja;
16. može se očekivati da će pandemija bolesti COVID-19 ostaviti znatne i dugotrajne posljedice na potrebe za vještinama i kumuliranje postojećih neravnoteža u pogledu vještina. Kriza pokazuje da je potrebno uvelike ulagati u obrazovanje i osposobljavanje u svim sektorima kako bi se unaprijedila otpornost gospodarstva i društva Europske unije;

17. znanje, vještine i kompetencije svakog pojedinca uvjetuju njegov osobni razvoj, aktivno sudjelovanje u građanskom životu, zapošljivost, dobrobit, blagostanje i osobni rast. S obzirom na to da se radna mjesta sve brže mijenjaju, a fleksibilni obrasci rada postaju sve učestaliji, svi moraju moći kontinuirano učiti, unapređivati svoje vještine i imati pristup prekvalifikacijama, i to u svim područjima i na različite načine koji radnicima i poduzećima ujedno omogućuju stvaranje i poticanje inovacija.

Prije izbijanja bolesti COVID-19 procijenjeno je da će najmanje polovica sadašnje radne snage morati ažurirati svoje vještine u sljedećih pet godina, a dokazi upućuju na to da je za osobe kojima je to najpotrebni najmanje vjerojatno da će sudjelovati u aktivnostima unapređenja vještina²;

18. prekvalifikacija i unapređenje vještina odraslog stanovništva golem je izazov jer je sudjelovanje odraslih u aktivnostima učenja i dalje nisko. I dalje postoje nejednakosti u vezi s pružanjem kvalitetnog obrazovanja i sposobljavanja odraslima te s njihovim pristupom tom obrazovanju i sposobljavanju, pogotovo među niskokvalificiranim odraslim osobama kojima je potrebna intenzivnija potpora u učenju uz koje bi se njihova situacija zaista mogla promijeniti. Trebalo bi organizirati pomno isplanirane kampanje koje će doprijeti do njih i dati im do znanja da se potrebe na tržištu rada mijenjaju. Trebalo bi uložiti veće napore kako bi se uključilo socijalno ugrožene osobe i omogućilo im se da uđu ili se vrate na tržište rada ili da ostanu na njemu kako bi se spriječio gubitak njihovih vještina i pružila im se potpora u razvoju karijere;
19. imajući u vidu sadašnje i buduće zahtjeve u vezi sa zapošljavanjem od presudne je važnosti u potpunosti iskoristiti dostupnu bazu talenata. Potrebno je uložiti napore kako bi se i žene i muškarce potaknulo da razmotre prekvalifikaciju i unapređenje vještina u sektorima netipičnim za njihov rod;

² OECD (2020.), *Increasing Adult Learning Participation: Learning from Successful Reforms, Getting Skills Right* (Povećanje sudjelovanja odraslih u učenju: stjecanje iskustava iz uspješnih reformi, razumijevanje vještina), OECD Publishing, Pariz, <https://doi.org/10.1787/cf5d9c21-en>.

20. iz izvješćâ za pojedine zemlje sastavljenih u okviru europskog semestra vidljivo je detaljno stanje izazova povezanih s vještinama u državama članicama, a preporuke za pojedine zemlje redovito sadržavaju prijedloge za odgovor na te izazove, pri čemu se posebno ističe potreba za unapređenjem vještina i prekvalifikacijom radne snage, podizanjem razine vještina i kompetencija, osobito osoba s niskim formalnim kvalifikacijama, pružanjem zadovoljavajućih profesionalnih mogućnosti svima te povećanjem relevantnosti obrazovanja i osposobljavanja za tržište rada;
21. učinkovitim informiranjem, savjetovanjem, politikama cjeloživotnog profesionalnog usmjeravanja i mjerama potpore ženama i muškarcima pomaže se da postanu motivirani, razviju svoje vještine i kompetencije, uključe se u postupke vrednovanja u skladu s nacionalnim sustavima te se posvete najprikladnjim oblicima učenja kako bi dodatno razvili svoje vještine;
22. u kontekstu nedostatka kvalificirane radne snage u mnogim sektorima i/ili regijama te potrebe za povećanjem konkurentnosti poduzeća i zapošljivosti radnika, među ostalim tijekom i nakon pandemije bolesti COVID-19, treba razmotriti načine za postizanje većeg sudjelovanja pojedinaca i poslodavaca u razvijanju vještina;
23. cjeloživotno učenje zajednička je odgovornost, među ostalim, javnog sektora, socijalnih partnera, poslodavaca i pojedinaca. Na javnome je sektoru da pruži učinkovite oblike obrazovanja i osposobljavanja te ponudi finansijsku i nefinansijsku potporu za razvoj i priznavanje vještina. Ključna je zadaća i odgovornost poslodavaca da unaprijede vještine svojih radnika ili ih prekvalificiraju kada se pojave potrebe za novim vještinama i kompetencijama te da im omoguće učenje temeljeno na radu i stažiranje. Iako je potpora javnog sektora i poslodavaca presudna, i pojedinci moraju preuzeti odgovornost za sudjelovanje u oblicima cjeloživotnog učenja. U tom bi kontekstu dodatnu pozornost trebalo posvetiti poteškoćama s kojima se najranjivije osobe suočavaju pri pristupu alatima i resursima;

24. povećava se potreba za time da javne službe za zapošljavanje i druge relevantne javne organizacije podupru unapređenje vještina, prekvalifikaciju, sprečavanje gubitka vještina i druge aktivnosti cjeloživotnog učenja te da upravljaju tranzicijama, kao i da pojačaju suradnju s pružateljima obrazovanja i osposobljavanja, pri čemu je posebno važno da priznati pružatelji osposobljavanja, obrazovne ustanove i internetske platforme omoguće osvremenjene oblike učenja kad je riječ o osposobljavanju, što obuhvaća učenje na daljinu i e-učenje. Bolje određivanje potencijalâ klijenata i njihovih potreba za vještinama, među ostalim s pomoću profiliranja, ključno je za proširenje baze klijenata među tražiteljima zaposlenja i poslodavcima te za poboljšanje i proširenje prilagođene potpore i usluga profesionalnog usmjeravanja. Javne i privatne službe za zapošljavanje i socijalni partneri mogli bi pružiti potporu poslodavcima koji istražuju načine za povećanje vještina svoje radne snage i pojedinaca koji žele povećati svoju zapošljivost i mogućnosti za razvoj karijere;
25. predviđanje i prognoziranje potreba za vještinama ključni su za planiranje ponude obrazovanja i osposobljavanja, koje obuhvaća suradnju i umrežavanje poslodavaca, socijalnih partnera, gospodarskih komora, pružatelja obrazovanja i osposobljavanja te drugih relevantnih organizacija;
26. iz ažuriranog Europskog popisa za vrednovanje neformalnog i informalnog učenja (2018.) objavljenoga 2020. vidljivo je da se broj mogućnosti za vrednovanje povećao, no da je potrebno ostvariti dodatni napredak kako bi ono bilo dostupno svim potencijalnim korisnicima;

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE

POZIVA DRŽAVE ČLANICE DA u skladu sa svojim nadležnostima i vodeći računa o nacionalnim okolnostima te poštujući ulogu i autonomiju socijalnih partnera:

27. NASTOJE OSIGURATI da planovi oporavka od krize prouzročene bolešću COVID-19 obuhvaćaju strateški pristup unapređenju vještina i prekvalifikaciji, među ostalim analizi, razvoju i priznavanju vještina kao sredstvu za gospodarski oporavak i socijalnu koheziju, kao i mjere za prilagodbu obrazovanja i osposobljavanja na temelju iskustava stečenih tijekom krize;
28. RAZMJENJUJU i promiču međunarodnu komunikaciju i najbolje prakse u području mjera za unapređenje vještina i prekvalifikaciju među relevantnim obrazovnim ustanovama i ustanovama za osposobljavanje, industrijama, poduzetnicima, studentima, učenicima, nastavnicima, voditeljima osposobljavanja i drugim relevantnim dionicima;
29. JAČAJU politike cjeloživotnog učenja kao odgovor na tehnološku i zelenu tranziciju te da PROMIČU i PROVODE pristupačne, učinkovite i fleksibilne inicijative povezane s radom, koje su namijenjene pojedincima i poslodavcima za unapređenje vještina i prekvalifikaciju radne snage, poboljšanje kontinuiranog osobnog i profesionalnog razvoja, zapošljivosti i produktivnosti te za očuvanje održivosti i konkurentnosti europskog gospodarstva u kontekstu dinamičnog tržišta rada i znatnih promjena koje se trenutačno odvijaju u poslovnim procesima i pružanju javnih usluga, ponajprije zbog digitalizacije, umjetne inteligencije i automatizacije, ali i demografskih i okolišnih izazova, zdravstvenih kriza i drugih kriza velikih razmjera;
30. prema potrebi PROMIČU daljnju diversifikaciju oblikâ pružanja formalnog i neformalnog obrazovanja i osposobljavanja za odrasle, inicijativa za unapređenje vještina i prekvalifikaciju te usluga profesionalnog usmjeravanja i vrednovanja, i to dalnjim razvojem i uspostavom relevantne infrastrukture i upotrebe internetskog održavanja tečajeva ili aktivnosti cjeloživotnog učenja, uz održavanje u fizičkim prostorima ili kao njegove alternative. U tom bi se kontekstu mogla dodatno razviti uloga sustavâ učenja temeljenog na radu i mentorstva na radnom mjestu;
31. PODUZMU DODATNE MJERE kao odgovor na Preporuku Vijeća od 20. prosinca 2012. o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja, ponajprije tako da postupke vrednovanja učine sveobuhvatnijima i pristupačnijima, nadovezujući se na rezultate predstojeće evaluacije te preporuke;

32. PRUŽE POTPORU pojedincima koji preuzimaju odgovornost za kontinuirani razvoj svojih vještina i kompetencija te stjecanje više razine obrazovanja tako da im omoguće pristup uslugama koje su prilagođene određenom pojedincu i relevantne za njega, kao što su visokokvalitetno cjeloživotno profesionalno usmjeravanje i upravljanje karijerom, individualna procjena karijere na radnom mjestu te primjerene, visokokvalitetne mogućnosti obrazovanja i osposobljavanja namijenjene svima, a posebno usmjerene na one kojima su najpotrebnije, među ostalim na radnike s niskom razinom vještina; OMOGUĆE odgovarajuće oblike učenja i mogućnosti vrednovanja vještina, učinkovite instrumente za prilagođenu procjenu vještina, izravne finansijske poticaje ili neizravnu pomoć kao što je plaćeni dopust te posebnu potporu za MSP-ove i samozaposlene osobe;
33. POBOLJŠAJU praćenje i prognoziranje potreba za vještinama te UNAPRIJEDE sustavno prikupljanje i analizu podataka za potrebe predviđanja potreba za vještinama te razvoja, pružanja usluga stjecanja i priznavanja vještina; u tom je kontekstu važno NASTAVITI razvijati i primjenjivati alate potrebne za predviđanje budućih potreba u okviru tržišta rada i javnih usluga;
34. PODUPIRU i prema potrebi povećaju kapacitete javnih i privatnih službi za zapošljavanje jer su one, u suradnji sa sektorom obrazovanja i osposobljavanja, ključne za usklađivanje ponude i potražnje vještina te će imati važnu ulogu u oporavku;
35. ISTRAŽE moguće modele za javno i privatno financiranje cjeloživotnog učenja i razvoj vještina na individualnoj razini, s obzirom na to da je održivo financiranje posebno važno u kontekstu nedostatka kvalificirane radne snage, te da posebnu pozornost posvete ranjivim skupinama i radnicima s niskom razinom vještina;
36. PROMIČU aktivno sudjelovanje svih dionika kao što su poduzeća, različite razine uprave, regije i sektori, socijalni partneri, gospodarske, industrijske i obrtničke komore, pružatelji obrazovanja i osposobljavanja te drugi relevantni partneri u mjerama za utvrđivanje izazova povezanih s vještinama i za pretvaranje tih izazova u prilike;

POZIVA EUROPSKU KOMISIJU DA u skladu sa svojim nadležnostima:

37. potrebu za kontinuiranim unapređenjem vještina i prekvalifikacijom radne snage, a i europskih građana i građanki općenito, NASTAVI SMATRATI prioritetom Unije;
38. u skladu s načelima sadržanima u stupu socijalnih prava OJAČA I AŽURIRA „Program vještina za Europu” kako bi državama članicama pružila potporu pri uspostavi sustava obrazovanja i osposobljavanja relevantnih za tržište rada te pristupačnih mogućnosti unapređenja vještina i prekvalifikacije za sve odrasle, s posebnim naglaskom na digitalnim vještinama i vještinama potrebnima za prilagodbu tranzicijama, što obuhvaća i vrednovanje i transparentnost ishoda učenja te doprinos osiguravanju toga da se politikama u vezi s vještinama podupire oporavak od krize prouzročene bolešću COVID-19;
39. u cilju boljeg usklađivanja ponude i potražnje vještina NASTAVI PODUPIRATI i, prema potrebi, jačati, kapacitet javnih službi za zapošljavanje, među ostalim s pomoću odgovarajućih finansijskih sredstava;
40. u kontekstu Nove industrijske strategije za Europu SUDJELUJE U OBLIKOVANJU I IZRADI strategija za vještine u suradnji sa samom industrijom, pružateljima obrazovanja i osposobljavanja te socijalnim partnerima i drugim dionicima;
41. u suradnji s relevantnim programskim odborima PROMIČE bolje iskorištavanje raspoloživih sredstava u okviru postojećih europskih finansijskih instrumenata, a to su Europski socijalni fond, Erasmus+ i InvestEU, uključujući izdvajanje sredstava za aktivnosti usmjerene na predviđanje potreba za vještinama te razvoj i priznavanje vještina, s posebnim naglaskom na unapređenju vještina i prekvalifikaciji radne snage, uzimajući u obzir rodnu ravnopravnost, okolišnu održivost, potrebu za poticanjem teritorijalne kohezije radi smanjenja geografskih nejednakosti te potrebu za podupiranjem oporavka od krize prouzročene bolešću COVID-19, osobito kad je riječ o osobama zaposlenima u MSP-ovima i samozaposlenim osobama;

42. PODUPIRE I PROMIČE inicijative kojima će se ojačati socijalni dijalog u državama članicama u okviru programa za vještine, s obzirom na važnu ulogu koju će u unapređenju i razvoju vještina imati socijalni partneri;
43. PODUPIRE mjere država članica usmjerene na uspostavu lako dostupnog pružanja obrazovanja i osposobljavanja, mogućnosti unapređenja vještina i prekvalifikacije te povezanih usluga na daljinu, uzimajući u obzir nacionalne okolnosti;

POZIVA ODBOR ZA ZAPOŠLJAVANJE DA:

44. pri svojem radu u okviru europskog semestra u području potreba za vještinama i uskladjivanja ponude i potražnje vještina KORISTI dostupne informacije o visokom obrazovanju, strukovnom obrazovanju i osposobljavanju te učenju odraslih;
45. NASTAVI, prema potrebi, s provedbom tematskog i multilateralnog nadzora pojedinih država članica u vezi s njihovim rezultatima i politikama koje se odnose na razvoj vještina, cjeloživotno učenje, unapređenje vještina i prekvalifikaciju; u tom je kontekstu od ključne važnosti poticati bolji dijalog s područjem obrazovanja i osposobljavanja i iskoristiti stručno znanje iz tog područja;

POZIVA SOCIJALNE PARTNERE, uz potpuno poštovanje njihove autonomije, da razmotre moguće korake kako bi:

46. POJAČALI dijalog na nacionalnoj i sektorskoj razini, uzimajući u obzir industrijske odnose i prakse u području obrazovanja i osposobljavanja u pojedinačnim državama članicama, u vezi s mogućnošću dalnjeg razvoja javnih i privatnih ulaganja, osobito u pogledu ranih mjera, te poticaja i instrumenata za unapređenje vještina / prekvalifikaciju radne snage, što obuhvaća usmjerenost na osobnu predanost i ulaganje napora u rad s mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima koja možda nemaju kapacitete potrebne za podršku razvoja vještina u samim poduzećima;

47. NASTAVILI RADITI na prilagođenim pristupima cjeloživotnom učenju i profesionalnom usmjeravanju / razvoju karijere na radnom mjestu, ujedno jačajući suradnju s pružateljima obrazovanja i osposobljavanja te s postojećim mrežama službi za zapošljavanje i profesionalno usmjeravanje te socijalnih službi. Ti bi pristupi ponajprije mogli biti prilagođeni određenim zanimanjima i/ili sektorima te bi se njima trebala omogućivati fleksibilnost i uzimati u obzir ravnoteža između poslovnog i privatnog života radnika koji sudjeluju u učenju;
48. NASTAVILI RADITI na predviđanju potreba za vještinama te razvoju i priznavanju vještina.

Referentni dokumenti:

1. Na međuinstitucijskoj razini EU-a

- Europski stup socijalnih prava

https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_hr.pdf

1.a Europsko Vijeće

- Novi strateški program za razdoblje 2019. – 2024., donesen 20. lipnja 2019.

2. Vijeće

- Preporuka Vijeća od 20. prosinca 2012. o vrednovanju neformalnog i informalnog učenja, SL C 398, 22.12.2012., str. 1.
- Preporuka Vijeća o oblicima usavršavanja: nove prilike za odrasle, SL C 484, 24.12.2016., str. 1–6.
- Zaključci Vijeća o budućnosti rada: poticanje e-rješenja (15506/17)
- Zaključci Vijeća o budućnosti rada: cjeloživotni pristup (10134/18)
- Preporuka Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje (2018/C 189/01), SL C 189, 4.6.2018., str.1.
- Zaključci Vijeća o ključnoj ulozi politika cjeloživotnog učenja u osnaživanju društava za suočavanje s tehnološkim prijelazom i prijelazom na zeleno gospodarstvo u svrhu potpore uključivom i održivom rastu (13282/19)
- Zaključci Vijeća o uključivim tržištima rada: poboljšanje zapošljavanja osoba u ranjivom položaju na tržištu rada (14945/19)
- Odluka Vijeća (EU) 2019/1181 od 8. srpnja 2019. o smjernicama za politike zapošljavanja država članica, SL L 185, 11.7.2019., str. 44. i 45.

3. Europska komisija

- Komunikacije Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija:
 - Europski zeleni plan (COM(2019) 640 final)
 - Jaka socijalna Europa za pravednu tranziciju (COM(2020) 14 final)
 - Izgradnja digitalne budućnosti Europe (COM(2020) 67 final)
 - Nova industrijska strategija za Europu (COM(2020) 102 final)
 - Strategija za MSP-ove i održivu i digitalnu Europu (COM(2020) 103 final)
 - Unija ravnopravnosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020.–2025. (COM(2020) 152 final)
 - Novi program vještina za Europu (COM(2016) 381 final)
 - Obrazovanjem i kulturom jačati europski identitet (COM(2017) 673 final)
 - Izgradnja snažnije Europe: uloga politika u području mlađih, obrazovanja i kulture (COM(2018) 268 final)
- Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Fonda za pravednu tranziciju (COM(2020) 22 final)
- Europski semestar 2020.: izvješća za pojedine zemlje (6395/1/20)

4. Ostale publikacije Unije

Eurofound:

(2020.) *Game-changing technologies: Transforming production and employment in Europe* (Revolucionarne tehnologije: transformacija proizvodnje i zapošljavanja u Europi)

https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef19047en.pdf

Cedefop:

(2020.) *Empowering adults through upskilling and reskilling pathways* (Osnaživanje odraslih s pomoću unapredjenja vještina i prekvalifikacije)

<https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/3081>

(2018.) *Validation of Non-formal and Informal Learning* (Vrednovanje neformalnog i neformalnog učenja)

<https://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/validation-non-formal-and-informal-learning/european-inventory>

Europski gospodarski i socijalni odbor:

SOC/629 *Sustainable funding for lifelong learning and development of skills, in the context of a shortage of skilled labour* (Održivo financiranje cjeloživotnog učenja i razvoja vještina u kontekstu nedostatka kvalificirane radne snage; razmatračko mišljenje na zahtjev hrvatskog predsjedništva)

<https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/sustainable-funding-lifelong-learning-and-development-skills-context-shortage-skilled-labour-exploratory-opinion-request>

Zajednički istraživački centar:

(2019.) *The changing nature of work and skills in the digital age* (Promjenjiva priroda posla i vještina u digitalnom dobu)

<https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/508a476f-de75-11e9-9c4e-01aa75ed71a1/language-en>

Savjetodavni odbor za strukovno obrazovanje:

(2018.) *Opinion on the future of vocational education and training post 2020* (Mišljenje o budućnosti strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u razdoblju nakon 2020.)

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&newsId=9263&furtherNews=yes>

(2018.) *Promoting adult learning in the workplace – Final report of the ET 2020 Working Group 2016 – 2018 on Adult Learning* (Promicanje učenja odraslih na radnome mjestu – završno izvješće radne skupine za obrazovanje i osposobljavanje do 2020. za razdoblje 2016. – 2018. o učenju odraslih)

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8112&furtherPubs=yes>

Odbor za zapošljavanje:

Ključne poruke EMCO-a (6812/20)

5. Ostalo

Platforma za cjeloživotno učenje:

(2019.) *Position paper on 21st century learning environments* (Dokument o stajalištu o okruženjima za učenje u 21. stoljeću)

<http://llplatform.eu/lll/wp-content/uploads/2019/10/LLP-Position-paper-21CLE.pdf>

OECD:

(2020.) *Increasing Adult Learning Participation: Learning from Successful Reforms, Getting Skills Right* (Povećanje sudjelovanja odraslih u učenju: stjecanje iskustava iz uspješnih reformi, razumijevanje vještina), OECD Publishing, Pariz

[https://doi.org/10.1787/cf5d9c21-en.](https://doi.org/10.1787/cf5d9c21-en)

(2020.) *A Framework to guide an education response to the Covid-19 Pandemic* (Okvir za usmjeravanje odgovora u području obrazovanja na pandemiju bolesti COVID-19)

https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=126_126988-t63lxosohs&title=A-framework-to-guide-an-education-response-to-the-Covid-19-Pandemic-of-2020

UNESCO:

<https://en.unesco.org/covid19/educationresponse>